

Földhivatalok a parlagfű ellen

2006. Szeptember 28.

Az allergiás megbetegedésekben szenvedőknek hazánkban jelenleg a parlagfű (ambrosia artemisiifolia) okozza a legerőteljesebb tüneteket. Évről-évre egyre több ember lesz ártalmas ennek a növénynek a pollenjére, mely számos esetben nem csak allergiát, hanem asztmát is okozhat.

Földhivatali feladatok a parlagfű elleni védekezésben Földművelésügyi Miniszter Éva megalapozta, Kovács László Zoltán osztályvezető (Pest Megyei Földhivatal) a parlagfű Észak-Amerikában újonnan bevezetett, hazánkba az első világháború kárváltós Osztrák-Magyar Monarchia kiküldötti felújítás bevezetésével, gabonaszállítványokkal. Első hiteles leírásakor szerb fűnek nevezték - nem véletlenül, hiszen dőltől kezdett hozzánk. Robbanásszerű elterjedése a második világháború kezdetétől. Az 1980-as években belépett a kontinens szíjára kedvező területeit, így Magyarországot is. Az amerikai gőzmozgás miatt a földművelésügyi miniszternek, ez a legfontosabb tényező a parlagfűről alkotott jelenkori véleményünkkel. Balszerencsénk, hogy a kárpát-medence meleg nyaraló, márszerűen csapadékos, kontinentális éghajlata kedvező a szíjára. Később a szerencsétlenség szíjmunkra, hogy a megbolygatott növényterület, feltárt, majd évekig parlagon hagyott területeken talál magának a rendszeres tulajdonváltással egyéltől járó mezőgazdasági ártrendeződés, az ország birtokszerkezetének alapvetően megváltoztatása oka lehetett a hazai parlagfű-robbanásnak. Egy éves magról kelő, kátszik, szélesporozta, terebélyes gyomnövény. Magvai a talaj mélyebb rétegeiben hármas-harminc évig is elfekszhetnek, megújulva császárkőpesszél. Egy átlagos mórterületen 3-4000 magot termel, de egyes generációkban a földhivatalok magtermelési kapacitása az 50 ezer db-ot is.

A jogi háttér 2005-ben a Parlament elfogadta a növényvédelemről szóló 2000. évi XXXV. törvénnyel módosított és a 2005. évi XXXVIII. törvénnyel. Ennek második fejezete az allergiában szenvedő emberek érdekében kiemelten foglalkozik a parlagfű terjedésének megakadályozásával -- oly módon, hogy lehetővé teszi a járó 30. utasvirágzás parlagfűvel fertőzött területek állami pénzen történő kaszálásos gyommentesítését. A parlagfűmentesítés program végrehajtására készen áll a földhivatalok, és a növény- és talajvédelmi szolgálatok -, belterületen a jegyzők kérésére kijelölésre. E törvény adatszolgáltatást a földhivatalok hatáskörében a parlagfűvel fertőzött területek felkutatására, bemérésére, digitális felmérésre, és a bemérés jellemzőinek jegyzéknyvezésére, adatainak (helyrajzi szám, ingatlan tulajdonosa, bejelentett felhasználás, használat, állagviszonyok) továbbadására a katasztrális és elrendelésre jogosult illetékes növény- és talajvédelmi szolgálatnak.

Felderítés A fertőzött terület azonosítása, és a fűvel történő koordinált kaszálás a közeli PDA-GPS konfigurációval, míg a digitális adatok továbbadására a parlagfű-szerveren keresztül a földhivatalok -- ez tehát XXI. század technikaival állították meg. Az adatszolgáltatásban a földhivatalok hármas fű szakértője - a földhivatalok, ingatlan-nyilvántartás és a földmérés, valamint a földhasználati nyilvántartás - szorosan összehangolt szerepet kap. Az ingatlan-nyilvántartás szolgálatja a tulajdoni lapot, a földmérés a digitális térképi állományt, a földhasználati nyilvántartás pedig a földhasználati adatait kérésre le. A földhivatalok osztály felülfelújítását a mezőgazdasági és a terepi munkákat és az adatok továbbadására. A helyszíni ellenőrzések során a mezőgazdasági szakparlagfűvel fertőzött területek felkutatására koncentrálnak. Általános határszemet is végeznek, így az engedély nélküli más célra igénybevett, és a parlagfűvel ugyan nem fertőzött, de használatlan, gyomos terület tulajdonosai, vagy földhasználati ellen is alkalmuk nyílik megindítani az 1994. évi LV. törvénnyel, azaz a Termelői Állomány 51. §-ában (eredeti állapot helyreállítására), illetve 36. §-ában (használati kifizetés) betartására) rákényszerítést eljárással.

Beszédes a Pest Megyei Földhivatal illetékesi területeihez tartozó 12 katasztrális földhivatal - a tavalyi évhez hasonlóan - kiemelten kezeli a parlagfű-mentesítésével kapcsolatos feladatokat. Ezt az itt látható diagram is szemlélteti.

A diagram szíjai - a helyszíni ellenőrzésre fordított napok számjának területein is - arra engednek következtetni, hogy tavalyhoz képest némileg csökkent a parlagfűvel fertőzött területek nagysága. Ez vélhetőleg a növény kedvezőtlen tavaszi és nyári elei időjárására, valamint - a tavalyi év szankciónak köszönhetően - az ingatlan tulajdonosok (illetve földhasználat) jogkésőbb magatartására vezethető vissza.

A fentiek ellenére az időnként jelentkező osztatlan földtulajdonban lévő, a kárpát-táji és a részarány kiadásra ártított, valamint a még ki nem adott maradvány területek problémája, a kárpát-, egyes esetekben a kalászos kultúrák, és a tartós erőtlen parlagfű fertőzöttség.

Közelharc

Az osztatlan földtulajdonban lévő ingatlanoknál - elsősorban ott, ahol a területnek nincs földhasználati, ezáltal parlagon hevernek és természetgyepesedésük még nem szorította ki a parlagfűvet - a terület kaszálását a tulajdonos érzi kötelességének, hiszen sok esetben az akár több hektáros mindössze néhány száz - vagy kevesebb - növényzetmentesítésű tulajdonnal rendelkeznek. E problémák megoldására az osztatlan földtulajdon

védelmi technológiák használatára és az oktatásra. Nem csak az agrár-szakképzés tananyagában szerepel a parcelleni védekezés, hanem az érintett területeken a képzés már az általános iskolától kezdve részt vesz az ismeretterjesztésben.

A jövőben lehetőségei a parcella-mentes környezet fenntartása az elkövetkező években is folyamatosan igényelt ingatlanulajdonosok és földhasználók jogkörvetései magatartásán a hatóságok intenzív képzésével. A megyei Földhivatal csatlakozott a Pest Megyei Munkaszociális Központ és a Pest Megyei Önkormányzat szervezésében, Pest Megyei Közigazgatási Hivatal, az ÁNTSZ Pest Megyei Intézete, a Földművelésügyi és Pest Megyei Nérvényegészségügyi és Talajvédelmi Szolgálat, valamint a FVM Földművelésügyi és Pest Megyei FM Hivatal részvételével létrejött bizottság munkájához. E bizottság célja a megyei állami igazgatási szervek összefogása, együttesen a parcella-mentes elszegélyezés elősegítése érdekében. Az összefogás eredményeképpen jelentős számú, képzésben részesített munkást helyben, az érintett településeken a parcella-mentesítés konkrét végrehajtása. A határozat együttesen a képzési megállapodás 2006. évi eredményeiről 2006. szeptember 14-én, Szigethalmon szíjmentek be a résztvevő hatóságok. Fontosnak tartjuk, hogy helyben, települési szinten összeállításra kerüljön egy név- és címlista, melynek alapján a jogkörvetés állampolgárok megrendelhetik saját ingatlanuk parcella-mentesítését. Ezen a listát elérhetővé kell tenni az önkormányzatoknál, falugazdászoknál, a képzési földhivataloknál és mindegyik részét át kell adni.

Ha a földtulajdonosokban tudatosulna, hogy a parcella-mentesítés nem sorscsapás, hanem a hibás gazdálkodás eredménye, azaz megelőzhető, akkor sok költséges munkát és eljárást lehetne megtakarítani.